

MEME KARSİNOMUNUN FİBKOKİSTİK HASTALIK İLE İLİŞKİSİ

Dr. Osman YILMAZ*, Dr. Adil KARTAL**
Dr. Özden VURAL***, Dr. Ömer KARAHAN****, Dr. Mustafa ŞAHİN*****

ÖZET

Fibrokistik hastalık ile meme karsinomu arasında bir ilişki olabileceğini araştırmak için Fakültemiz Genel Cerrahi Anabilim Dalı tarafından karsinom nedeniyle mastektomi yapıp Patoloji Laboratuvarına gönderilen meme piyeslerinde her dört kadrandan da parça alarak karsinom ile birlikte fibrokistik hastalık bulunup bulunmadığını inceledik.

18 vakanın 10'unda (%55.6) fibrokistik hastalık bularak, bu iki hastalık arasında ilişki olabileceğini ve fibrokistik hastalığın kansere zemin hazırlayabileceğini düşündük.

Anahtar kelimeler: Meme kanseri, fibrokistik hastalık.

SUMMARY

The Relation of Fibrocystic Disease and Carcinoma of the Breast

In this study, we investigated the relation of fibrocystic disease and carcinoma of the breast. We took specimens from every quadrant of breasts removed for carcinoma, which have been sent to Department of Pathology from Department of Surgery for pathologic examination. We wanted to investigate the fibrocystic disease together with carcinoma.

Among 18 specimens we found that fibrocystic disease together with carcinoma was 55,6%, and thought that there might be a relation between fibrocystic disease and carcinoma of the breast, we thus concluded that fibrocystic disease might be a predispose to a breast carcinoma.

Key words: Breast carcinoma, fibrocystic disease.

GİRİŞ

Fibrokistik hastalık kadınlarda en sık görülen meme lezyonlarından biridir. Sık görülmesi ve karsinom ile ilgisinden dolayı memenin önemli bir hastalığını teşkil eder.

İlk defa 1940 yılında İngiltere'de Sir Astley Cooper tarafından tarif edilmiştir. Daha sonraları Kistik Mastopati, Kistik Hiperplazi, Reclus Hastalığı, Schimmelbusch Hastalığı olarak da isimlendirildi. Sıklıkla 25-45 yaş grubu arasında görülür. Hormonların hastalığın gelişiminde rolü olabilir, fakat patogenezi kesin olarak aydınlanmış değildir (1, 2,3).

Fibrokistik hastalığın meme karsinomu ile olan ilişkisi konu ile ilgilenen hekimleri ciddi bir şekilde uğraştırmıştır. Araştırma sonuçlarının karmaşık oluşu problem teşkil etmesine rağmen, iki hastalık arasında ilişkiyi düşünmemize neden olan bulguları şöyle sıralayabiliriz:

a) Meme karsinomlarının fibrokistik hastalıklı kadınlarda görülmesi normal popülasyondaki kadınlarda görülüşünden 3.5 kat daha fazladır.

* S.Ü.T.F. Patoloji A.B.D. Öğr. Üyesi, Doç. Dr.

** S.Ü.T.F. Genel Cerrahi A.B.D. Öğr. Üyesi, Doç. Dr.

*** S.Ü.T.F. Patoloji A.B.D. Araş. Görev. Dr.

**** S.Ü.T.F. Genel Cerrahi A.B.D. Öğr. Üyesi, Yrd. Doç. Dr.

***** S.Ü.T.F. Genel Cerrahi A.B.D. Araş. Görev Dr.

b) Karsinomdan dolayı ameliyat edilmiş meme piyeslerinde %26-74 oranında kistik hastalık bulunmuştur.

c) Fibrokistik hastalıktaki kist sayısı ile kanser görülme oranı arasında paralellik vardır. Kist sayısı arttıkça kanser görülüşü de artmaktadır (2).

MATERYAL VE METOD

1987-1990 yılları arasında S.Ü. Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Anabilim Dalı tarafından meme karsinomu tanısı ile ameliyat edilip, patolojik incelemelerinin yapılması için S.Ü. Tıp Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı Laboratuvarına gönderilen 18 hastaya ait mestektomi piyesleri incelendi.

Her vakada memenin tümörlü kısmından ve dört kadranından en az iki parça alındı. Hematoksilen eozin ile boyanarak, bu piyeslerde karsinom ile birlikte fibrokistik hastalığın bulunup bulunmadığı araştırıldı. Tüm vakalar yalnız karsinomlu olanlar ve karsinom ile birlikte fibrokistik hastalığı bulunanlar olmak üzere iki ana gruba ayrılarak aralarında ilişki incelendi.

BULGULAR

Fibrokistik hastalıklı ve hastaliksız tüm vakalar Tablo I'de gösterildi. Meme karsinomu nedeniyle ameliyat olan 18 vakanın 10'unda karsinom ile birlikte fibrokistik hastalık bulundu (%55.6). Vakalarımızın 8'i ise fibrokistik hastalık ile birlikte olmayıp yalnız karsinomdan oluşmaktaydı (%44.4).

Fibrokistik hastalıklı vakaların yaş ortalamaları 43.1, yalnız meme karsinomlu vakaların yaş ortalamaları ise 47,6'dır.

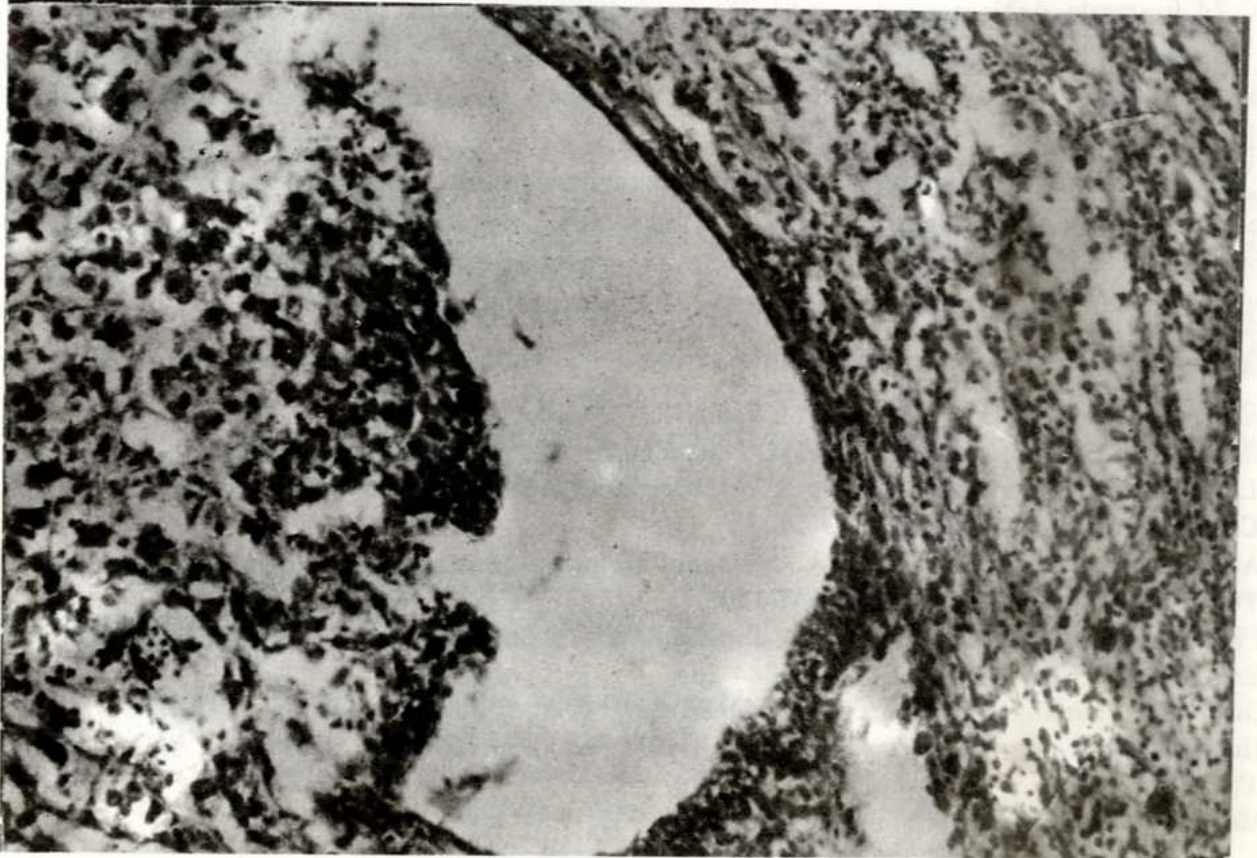
Fibrokistik hastalıkla birlikte bulunan meme karsinomu Resim 1 ve 2'de görülmektedir.

TABLO 1: Fibrotik hastalıklı ve hastaliksız meme karsinomu vakaları

Prot No	Yaş	Meme Karsinomu	Fibrokistik Hastalık
245/87	46	Karsinom infiltrasyonu	Yok
445/87	76	İnfiltran duktal karsinom	Yok
639/87	55	Karsinom infiltrasyonu	Yok
239/88	52	Karsinom infiltrasyonu	Yok
324/88	43	İnfiltran duktal karsinom	Var
441/88	43	Adenokarsinom	Yok
490/88	38	Skiröz adenokarsinom	Yok
586/88	60	İnfiltran duktal karsinom	Var
1780/88	38	İnfiltran duktal karsinom	Var
1877/88	42	İnfiltran duktal karsinom	Var
909/89	38	İnfiltran duktal karsinom	Var
1066/89	27	İnfiltran duktal karsinom	Yok
1130/89	44	İnfiltran duktal karsinom	Var
1219/89	44	İnfiltran duktal karsinom	Yok
1504/8	27	İnfiltran duktal karsinom	Var
1622/89	53	İnfiltran duktal karsinom	Var
1902/89	45	İnfiltran duktal karsinom	Var
254/90	41	İnfiltran duktal karsinom	Var

Resim 1. fibrokistik hastalık ve meme karsinomu birlikte görülmekte. HEx60

Resim 2. Geniş bir kist ve bu kistin içine doğru ilerleyen infiltran karsinom görülmekte. HEx200.

TARTIŞMA

Yapılan çalışmalar fibrokistik hastalık ile meme karsinomu arasında ilişkinin, meme karsinomunun fibrokistik hastalık zemininden çıkabileceği veya fibrokistik hastalığın karsinoma eşlik edebileceği şeklinde olma ihtimallerini düşündürmektedir.

Fibrokistik hastalık ile meme karsinomu arasındaki ilgiyi aydınlatmak için şu araştırmalar yapılabilir (2,4).

a) Fibrokistik hastalıklı kişileri takibederek ileride karsinom ortaya çıkmasını araştırma.

b) Meme karsinomu vakalarının daha önce fibrokistik hastalık nedeniyle tedavi görüp görmediklerinin araştırılması

c) Karsinom nedeniyle yapılan mastektomi piyeslerinde fibrokistik hastalık araştırılması.

Bu iki hastalık arasında ilişki araştırılırken, meme karsinomlu kişilerde görülen aneuploidi ve aberan kromozom gibi kromozom bozuklukları fibrokistik hastalıklı kişilerde de görülmüştür (5).

Fibrokistik hastalıkta görülen başlıca morfolojik değişiklikler şunlardır (1). a) Duktusların dilatasyonu b) Apokrin metaplazi c) Stromada fibrozis d) Enfeksiyon ile ilgisi olmayan kronik iltihabi infiltrasyon. Bu infiltrasyon birçok vakada duktusların rüptürü ve stroma içine sekresyonun yayılması ile ilgilidir. e) Duktus epitel hiperplazisi.

Meme karsinomunun gelişiminde önce olayın epitel proliferasyonu ile başladığı, daha sonra atipinin oluştuğu, nihayet tümör geliştiği kabul edilmektedir (3,6,7).

Haagensen'in yaptığı bir araştırmada karsinom ile birlikte bulunan fibrokistik hastalıklı vakaların %90'ının yaşı 55'in altındadır. Yaş ortalamaları ise 45.6'dır (2). Bizim çalışmamızda ise vakalarımızın %83.3'ü 55 yaşın altında olup, yaş ortalamaları 43,1'dir.

Karsinom nedeniyle çıkarılmış meme piyeslerinde fibrokistik hastalığın görülüşü %20-74 arasında değişmektedir (2,8). Bizim vakalarımızda bu oran %55.6'dır.

Haagensen (2) fibrokistik hastalıkta görülen kistlerden 3 mm çapından daha büyükleri makrokist, küçükleri ise mikrokist olarak tanımladı. Karsinom gelişmesinin makrokistik şekillerde daha sık görüldüğünü bildirdi.

Bu çalışmamızda karsinom nedeniyle çıkarılan meme piyeslerinde fibrokistik hastalık olmaksızın karsinom oranının %44.4, fibrokistik hastalıkla birlikte bulunan karsinom oranının ise %55.6 bulunuşu, bu iki hastalık arasında bir ilginin olabileceğini, fibrokistik hastalığın meme karsinomuna belki zemin hazırlayabileceğini düşündürmektedir.

KAYNAKLAR

1. Ackerman RJ. Surgical pathology, St. Louis: CV Mosby, 1981; 1093.
2. Haagensen CD. Diseases of the breast. Philadelphia: WB Saunders, 1986; 250.
3. Leis HP, Cammarata A, Hifer SE. Fibrocystic disease of the breast: What's in a name? Contemporary Surg 1988; 32: 43-54.
4. Ataseven A, Sübütay B, Kartal A. Memenin fibrokistik hastalığı ile karsinom arasındaki ilişki. Türk Radyoloji Dergisi 1981; 1: 137-150.
5. Fisher ER, Paulson JD. Karyotypic abnormalities in precursor lesions of human cancer of the breast. Am J Clin Pathol 1987; 69:284-288.
6. Gump FE. Premalignant disease of the breast Surg Clin North Am 1984; 64: 1054-1059.
7. Hutter RVP. Is Fibrocystic disease of the breast precancerous? Arch Pathol Lab Med 1986; 110: 171-173.
8. McDivitt RW. Breast carcinoma. Hum Pathol 1987; 9:3-21.